

Prima pagină>Dreptul familiei și succesiunea>Deplasarea/Stabilirea legală în altă țară împreună cu copiii Deplasarea/Stabilirea legală în altă țară împreună cu copiii

Austria

1 În ce împrejurări poate un părinte să deplaseze în mod licit copilul în alt stat membru, fără consimțământul celuilalt părinte?

1.1 În primul rând ar trebui să se facă referire la modificarea amplă a legislației care reglementează relația părinte - copil prin Legea din 2013 de modificare a legii care reglementează relația părinte-copil și dreptul la nume (*Kindschafts- und Namensrecht-Änderungsgesetz 2013*) (BGBl I 2013/15), care a intrat în vigoare în Austria la 1 februarie 2013. De atunci, normele privind reședința sunt prevăzute la articolul 162 al Codului civil general (*Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch – ABGB*), deși aceste norme nu ar trebui interpretate în mod izolat, ci în contextul mai larg al altor dispoziții ale legislației care reglementează relația părinte-copil.

1.2 Un părinte poate, în orice caz, să deplaseze copilul într-un alt stat fără consimțământul celuilalt părinte atunci când, în primul rând, părintele care se deplasează împreună cu copilul exercită singur autoritatea părintească; în al doilea rând, când acesta a notificat intenția sa celuilalt părinte în prealabil; și, în al treilea rând, când celălalt părinte nu și-a exprimat opoziția într-un interval rezonabil de timp și nu a solicitat instanței, în mod corespunzător, retragerea sau restricționarea autorității părintești. În cazul în care celălalt părinte sesizează instanța, aceasta trebuie să decidă dacă deplasarea este legală. Pentru a proteja hotărârea privind schimbarea reședinței, instanța poate impune, între altele, și interzicerea plecării împreună cu copilul [articolul 107 alineatul (3), a patra teză din Legea privind soluționarea conflictelor (*Außerstreitgesetz – AußStrG*)].

O declarație a părintelui căruia nu i-a fost încredințat copilul în legătură cu deplasarea în străinătate a copilului trebuie să fie luată în considerare de către celălalt părinte în cazul în care dorința exprimată prin această declarație corespunde într-o măsură mai mare interesului superior al copilului.

În cazul în care părintele care exercită singur autoritatea părintească asupra copilului nu a notificat celuilalt părinte intenția sa de deplasare - acesta având obligația de a notifica aspectele esențiale [articolul 189 alineatul (1) prima teză din ABGB, care, în orice caz, include deplasarea în străinătate] - sau în cazul în care părintele care exercită singur autoritatea părintească se deplasează în străinătate în pofida opoziției exprimate de celălalt părinte, aceasta nu reprezintă totuși (în lipsa dreptului legal de exercitare a autorității părintești al celuilalt părinte) o încălcare a legii referitoare la încredințare în sensul articolului 3 din Convenția de la Haga privind răpirea de copii, ci doar o încălcare a dispozițiilor din dreptul austriac al familiei care reglementează relațiile familiale dintre părinți, ceea ce poate atrage consecințele care decurg în temeiul dreptului familiei (de la un simplu avertisment până la schimbarea încredințării).

1.3 În cazul în care autoritatea părintească este exercitată de ambii părinți, aceștia au obligația să o exercite de comun acord, în măsura în care acest lucru este posibil [articolul 137 alineatul (2) ultima teză din ABGB].

Trebuie să se facă o distincție între situațiile în care copilul se deplasează în străinătate (a) împreună cu părintele în a cărui gospodărie familială copilul este îngrijit în cea mai mare parte a timpului sau (b) împreună cu părintele în a cărui gospodărie familială copilul nu este îngrijit în cea mai mare parte a timpului. În orice caz, într-o astfel de situație, un părinte în gospodăria căruia copilul nu este îngrijit în cea mai mare parte a timpului acționează ilegal în sensul articolului 3 din Convenția de la Haga privind răpirea de copii. În ceea ce privește părintele în gospodăria căruia copilul este îngrijit în cea mai mare parte a timpului, situația juridică este mai complexă.

Articolul 189 alineatul (1) prima teză din ABGB, citat mai sus, care prevede obligația de a-i notifica celuilalt părinte aspecte esențiale, se aplică și atunci când autoritatea părintească este exercitată de ambii părinți [articolul 189 alineatul (5) din ABGB]. Opiniile experților sunt împărțite atunci când este vorba de a se stabili dacă lipsa notificării celuilalt părinte, împreună cu care se exercită autoritatea părintească, în temeiul articolului 189 alineatul (5) coroborat cu articolul 189 alineatul (1) prima teză din ABGB, este suficientă ca atare pentru a constitui o încălcare a legii referitoare la încredințare în sensul articolului 3 din Convenția de la Haga privind răpirea de copii. Curtea Supremă de Justiție din Austria a tranșat recent, confirmând că aceasta reprezintă o încălcare (6Ob 170/16t).

Declarația părintelui în gospodăria căruia copilul nu este îngrijit în cea mai mare parte a timpului trebuie, de asemenea, luată în considerare în acest caz dacă dorința exprimată pe această cale corespunde într-o măsură mai mare interesului superior al copilului. Indiferent dacă este considerată sau nu o încălcare a legii referitoare la încredințare în sensul Convenției de la Haga privind răpirea de copii, lipsa notificării poate reprezenta o încălcare a dreptului austriac al familiei și atrage consecințele menționate mai sus.

1.4 Dacă autoritatea părintească este exercitată de ambii părinți fără a se fi stabilit în a cui gospodărie va fi îngrijit copilul în cea mai mare parte a timpului, este necesară obținerea acordului celuilalt părinte. În lipsa consimțământului celuilalt părinte, poate fi solicitată intervenția instanței de tutelă competente (*Pflegschaftsgericht*). În decizia sa, instanța trebuie să ia în considerare atât interesul superior al copilului, cât și drepturile părinților la protecție împotriva violenței, la libera circulație și libertatea de a exercita o activitate profesională [articolul 162 alineatul (3) din ABGB]. Totuși, și în acest caz, în relațiile cu terții, ambii părinți au puteri de reprezentare doar în măsura în care încredințarea (în ceea ce privește dreptul de a hotărî reședința copilului) nu a fost anulată temporar sau definitiv.

2 În ce condiții este necesar consimțământul celuilalt părinte pentru a deplasa copilul în alt stat membru?

În orice caz, consimțământul celuilalt părinte este necesar dacă părintele care se deplasează împreună cu copilul (a) nu exercită autoritatea părintească sau (b) exercită autoritatea părintească, dar copilul nu este îngrijit în cea mai mare parte a timpului în gospodăria sa.

În cazurile în care (a) părintele în a cărui gospodărie este îngrijit copilul în cea mai mare parte a timpului sau (b) părintele care exercită singur autoritatea părintească dorește să se mute în alt stat împreună cu copilul, acesta trebuie să respecte, în relația dintre părinți, obligația de a transmite o notificare în temeiul articolului 189 din ABGB (a se vedea răspunsul la întrebarea 1) și de a lua în considerare punctul de vedere al părintelui notificat, în cazul în care acesta corespunde într-o măsură mai mare interesului superior al copilului.

3 Dacă celălalt părinte nu este de acord cu deplasarea copilului în alt stat, cu toate că acest lucru este necesar, cum poate fi copilul deplasat în mod legal în alt stat membru?

3.1. În cazul în care autoritatea părintească este exercitată de ambii părinți fără a se stabili în a cui gospodărie este îngrijit copilul în cea mai mare parte a timpului, părintele care dorește să își schimbe reședința în străinătate fără consimțământul celuilalt părinte trebuie să se adreseze instanței de tutelă competente. În decizia sa privind autorizarea, instanța trebuie să ia în considerare atât interesul superior al copilului, cât și drepturile părinților la protecție împotriva violenței, la libera circulație și libertatea de a exercita o activitate profesională [articolul 162 alineatul (3) din ABGB].

3.2. În cazul în care părintele care dorește să se mute în străinătate cu copilul nu exercită autoritatea părintească sau copilul nu este îngrijit în cea mai mare parte a timpului în gospodăria sa, acesta poate solicita instanței retragerea sau limitarea exercitării autorității părintești a celuilalt părinte (și transferul - inclusiv doar parțial - al autorității părintești către el însuși/ea însăși). În special ca măsură reparatorie mai puțin severă, în comparație cu revocarea încredințării, instanța poate revoca, de asemenea, drepturile stabilite prin lege privind consimțământul și aprobarea sau, dacă nu există motive întemeiate de refuz, poate substitui un consimțământ sau o aprobare necesară din punct de vedere juridic [articolul 181 alineatul (1) din ABGB].

3.3. Părintele căruia i-a fost încredințat copilul și în a cărei gospodărie este îngrijit copilul în cea mai mare parte a timpului trebuie să notifice celuilalt părinte intenția sa și să-i ofere ocazia de a-și exprima punctul de vedere (articolul 189 din ABGB), dar notificarea și consimțământul celuilalt părinte nu reprezintă o condiție prealabilă pentru plecare.

4 Se aplică aceleași norme pentru deplasarea temporară (de exemplu, asistență medicală, vacanță etc.) și pentru cea definitivă? Dacă există, vă rugăm să furnizați formularele de consimțământ relevante.

De asemenea, în legătură cu o deplasare temporară în cazul în care autoritatea părintească este exercitată de ambii părinți, aceștia au obligația să își exercite autoritatea părintească de comun acord, în măsura în care acest lucru este posibil [articolul 137 alineatul (2) ultima teză din ABGB]. Dovada acestui acord nu reprezintă, însă, o condiție prealabilă pentru plecare.

Cu toate acestea, legea poate să prevadă neaplicarea condiției acordului comun în cazuri precum cel în care se efectuează o vizită spontană pe perioada sfârșitului de săptămână la bunicii din străinătate, iar celălalt părinte nu avea oricum intenția de a păstra legătura cu copilul în această perioadă (într-un astfel de caz nu ar fi deloc fezabil să se ajungă la un acord comun).

Aceeași regulă se aplică în cazurile în care celălalt părinte trebuie să fie doar informat [articolul 189 alineatul (1) din ABGB], dar depinde de circumstanțele cazului respectiv (de exemplu, durata, destinația și scopul călătoriei) dacă deplasarea temporară va fi sau nu considerată un aspect esențial.

Ultima actualizare: 25/08/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.